

Lijst van wetten

bankwet: Wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen

BRRD: Richtlijn 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijn 82/891/EEG van de Raad en de Richtlijnen 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU en 2013/36/EU en de Verordeningen (EU) Nr. 1093/2010 en (EU) Nr. 648/2012, van het Europees Parlement en de Raad

CRD IV: Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG

CRR: Verordening (EU) Nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012

EMIR-verordening: Verordening (EU) Nr. 648/2012 van het Europees parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende OTC-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters

GAM-verordening: Verordening (EU) Nr. 806/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2014 tot vaststelling van eenvormige regels en een eenvormige procedure voor de afwikkeling van kredietinstellingen en bepaalde beleggingsondernemingen in het kader van een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme en een gemeenschappelijk afwikkelingsfonds en tot wijziging van Verordening (EU) Nr. 1093/2010

GTM-verordening: Verordening (EU) Nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen

Omnibus II-richtlijn: Richtlijn 2014/51/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van de Richtlijnen 2003/71/EG en 2009/138/EG, alsmede de Verordeningen (EG) Nr. 1060/2009, (EU) Nr. 1094/2010 en (EU) Nr. 1095/2010 wat de bevoegdheden van de Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen) en de Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten) betreft

organieke wet: Wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België

Solvabiliteit II-richtlijn: Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en herverzekeringsbedrijf

Lijst van kaders, tabellen en grafieken

Kaders

I. ECONOMISCHE EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

1. Wereldeconomie en eurogebied

1.1 Wereldeconomie

Kader 1: Het begrip 'seculaire stagnatie' 55

1.2 De economie in het eurogebied en zijn lidstaten

Kader 2: Structurele hervormingen in het eurogebied 63

1.3 Monetair beleid van het Eurosysteem

Kader 3: Waarom is een aanhoudend lage inflatie een probleem? 67

Kader 4: Impact van de tussen 2008 en 2013 genomen balansmaatregelen en de rol van de kapitalisatie van de banksector 78

2. Economische ontwikkelingen in België

2.2 Arbeidsmarkt

Kader 5: De ontwikkeling van het stelsel van de dienstencheques 90

2.4 Vraag en inkomens

Kader 6: Langzaam herstel van de bedrijfsinvesteringen 105

3. Financiële ontwikkelingen in België

3.1 Algemene financiële positie van de Belgische economie

Kader 7: Impact van het ESR 2010 op de Belgische financiële rekeningen 117

3.2 Huishoudens

Kader 8: De waardering van de woningmarkt 121

Kader 9: De houdbaarheid van de schuldenlast van de huishoudens: weerslag van inkomensschokken op de afbetalingscapaciteit van de Belgische huishoudens 128

4. Overheidsfinanciën		
4.1	Overzicht van het begrotingsbeleid	
	Kader 10: Europese begrotingsregels van toepassing op België	154
4.2	Ontvangsten, uitgaven en financieringssaldo van de overheid	
	Kader 11: Fiscale en parafiscale heffingen op arbeid en mogelijkheden voor een tax shift	159
	Kader 12: Effect van de renteverlaging op de rentelasten van de overheid	168
5. Het draagvlak van de economie verruimen		
5.3	Naar een dynamischer en flexibeler economie	
	Kader 13: Regulering van de dienstenactiviteiten op Europese schaal	195
II. PRUDENTIËLE REGELGEVING EN PRUDENTIEEL TOEZICHT		
A. VERDERE UITBOUW VAN HET NIEUWE TOEZICHTSKADER		
1. Banken: vooruitgang in de bankenunie en tenuitvoerlegging van Bazel III en van de bankwet		
1.2	Alomvattende beoordeling	
	Kader 1: Kwalitatieve aanbevelingen die voortvloeien uit de AQR	217
1.3	Afwikkeling van banken: naar een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme	
	Kader 2: Financiering van het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds	221
4. Macroprudentieel beleid		
4.1	Nieuwe bevoegdheden van de Bank	
	Kader 3: Macroprudentiële risicoanalyse	248
B. PRUDENTIEEL TOEZICHT		
2. Banken, beleggingsondernemingen en betalingsinstellingen		
2.2	Operationeel toezicht	
	Kader 4: Harmonisering van de rapporteringsvereisten voor banken	271
3. Verzekeringsondernemingen		
3.2	Operationeel toezicht	
	Kader 5: Externe actuariële experts	279

Tabellen

I. ECONOMISCHE EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

1. Wereldeconomie en eurogebied

1.1 Wereldeconomie

1	Bbp in de voornaamste economieën	50
---	----------------------------------	----

1.2 De economie in het eurogebied en zijn lidstaten

2	Overzicht van de belangrijkste macro-economische variabelen in het eurogebied	59
3	Begrotingssaldo en schuld van de overheid in het eurogebied	62

2. Economische ontwikkelingen in België

2.2 Arbeidsmarkt

4	Arbeidsaanbod en -vraag	88
---	-------------------------	----

2.3 Inflatie en loonkosten

5	Geharmoniseerde consumptieprijsindex en loonkosten	93
6	Loonkosten	97

2.4 Vraag en inkomens

7	Bbp en voornaamste bestedingscategorieën	101
8	Determinanten van het bruto beschikbaar inkomen van de particulieren, tegen lopende prijzen	102
9	Determinanten van het bruto-exploitatieoverschot van de vennootschappen, tegen lopende prijzen	105
10	Lopend verkeer van de betalingsbalans en nettolening aan de rest van de wereld	110

3. Financiële ontwikkelingen in België

3.1 Algemene financiële positie van de Belgische economie

11	Financiële activa en verplichtingen per sector	115
----	--	-----

3.2 Huishoudens

12	Activa en verplichtingen van de huishoudens	120
----	---	-----

3.3 Niet-financiële ondernemingen

13	Financiële activa en verplichtingen van de niet-financiële ondernemingen	131
----	--	-----

3.4 Financiële instellingen

14	Resultatenrekening van de Belgische kredietinstellingen	142
15	Uitsplitsing van het Tier 1-kapitaal en risicogewogen activa	147

4. Overheidsfinanciën

4.1 Overzicht van het begrotingsbeleid

16	Overheidsrekeningen	151
17	Internationale vergelijking van het financieringssaldo en overheidsschuld	153
18	Normen inzake het financieringssaldo van de overheid	154

4.2	Ontvangsten, uitgaven en financieringssaldo van de overheid	
19	Overheidsontvangsten	159
20	Belangrijkste fiscale en parafiscale maatregelen	163
21	Primaire uitgaven van de overheid	164
22	Gecorrigeerde primaire uitgaven per deelsector van de overheid	165
23	Financieringssaldo van de gezamenlijke overheid en per deelsector	170
4.3	Overheidsschuld en -waarborgen	
24	Financieringsbehoeften en –middelen van de federale overheid	173
5.	Het draagvlak van de economie verruimen	
5.1	Aanzienlijke uitdagingen	
25	Werkgelegenheidsverloop per grote bedrijfstak	179
5.2	Banencreatie versterken in de marktsector	
26	Uitgaven voor actief arbeidsmarktbeleid in 2012	186
II.	PRUDENTIËLE REGELGEVING EN PRUDENTIEEL TOEZICHT	
A.	VERDERE UITBOUW VAN HET NIEUWE TOEZICHTSKADER	
1.	Banken: vooruitgang in de bankenunie en tenuitvoerlegging van Bazel III en van de bankwet	
1.2	Alomvattende beoordeling	
1	Verloop van de CET 1-ratio in het basisscenario en het ongunstige scenario	219
1.4	Verdere uitvoering van Bazel III en van de bankwet	
2	Vergelijking van de Belgische en Europese structurele hervormingen	229
2.	Verzekeringen: voorbereiding van de overgang naar Solvabiliteit II	
2.1	Internationale ontwikkelingen: wijziging Solvabiliteit II door Omnibus II	
3	Regels van niveau 2	238
B.	PRUDENTIEEL TOEZICHT	
2.	Banken, beleggingsondernemingen en betalingsinstellingen	
2.2	Operationeel toezicht	
4	Verloop van het aantal onder toezicht staande instellingen	268
3.	Verzekeringsondernemingen	
3.2	Operationeel toezicht	
5	Verloop van het aantal onder toezicht staande ondernemingen	275
6	Colleges bij de verzekeringsondernemingen onder toezicht van de Bank	275
4.	Oversight en financiëlemarktinfrastructuren	
4.2	Organisatie van toezicht en oversight	
7	Toezicht en oversight van de Bank op financiëlemarktinfrastructuren	282

Grafieken

I. ECONOMISCHE EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

1. Wereldeconomie en eurogebied

1.1 Wereldeconomie

1	Verloop van de internationale financiële markten	46
2	Wisselkoersen	48
3	Grondstoffenprijzen	49
4	Internationale handel	49
5	Indicatoren van de arbeidsmarkt in de voornaamste economieën	51
6	Verwachtingen ten aanzien van de daggeldmarktrente en de activa op de centralebankbalansen van de voornaamste economieën	52
7	Inflatie in de voornaamste economieën	53

1.2 De economie in het eurogebied en zijn lidstaten

8	Kwartaalprofiel van het bbp en van de voornaamste bestedingscategorieën in het eurogebied	57
9	Bbp in een aantal landen van het eurogebied	57
10	Inflatie in het eurogebied	58
11	Investerings in het eurogebied	59
12	Arbeidsmarkt in het eurogebied	60
13	Saldo op de lopende rekening van de betalingsbalans	61
14	Geconsolideerde schuld van de niet-financiële private sector in het eurogebied	61

1.3 Monetair beleid van het Eurosysteem

15	Inflatie en inflatieverwachtingen in het eurogebied	66
16	Enquête van het Eurosysteem naar de bancaire kredietverlening in het eurogebied	70
17	Bancaire financiering van de niet-financiële ondernemingen in het eurogebied	70
18	Tegenposten van M3	71
19	Rentetarieven, geldmarktrentes en liquiditeitoverschot in het eurogebied	71
20	Liquiditeit in het Eurosysteem	74
21	Impliciete verwachtingen ten aanzien van de daggeldrente in het eurogebied	75
22	Reële rente in het eurogebied	76
23	Wisselkoers van de euro	76

2. Economische ontwikkelingen in België

2.1 Conjunctuursituatie

24	Verloop van het bbp en vertrouwensindicatoren in België	84
25	Verloop van de toegevoegde waarde van de belangrijkste bedrijfstakken	85

2.2 Arbeidsmarkt

26	Conjunctuurindicatoren voor de belangrijkste bedrijfstakken	86
27	Werkgelegenheid, arbeidsduur en productiviteit	87
28	Arbeidsprestaties van uitzendkrachten en tijdelijke werkloosheid	87
29	Geharmoniseerde werkloosheidsgraad in België en in het eurogebied	88
30	Niet-werkende werkzoekenden in België	89

2.3	Inflatie en loonkosten	
31	Inflatie in België en in de drie voornaamste buurlanden	92
32	Onderliggende inflatietendens en kosten	94
33	Consumptieprijzen van levensmiddelen	95
34	Consumptieprijzen van gas en elektriciteit	96
35	Loonhandicap van België in termen van uurloonkosten in de private sector volgens de CRB	98
36	Loonkosten per eenheid product in de bedrijvensector in België	99
2.4	Vraag en inkomens	
37	Indicatoren van de particuliere consumptie	101
38	Spaarquote en inkomen uit vermogen	103
39	Bedrijfsinvesteringen	103
40	Bruto-exploitatieoverschot en loonsom van de vennootschappen	104
41	Financieringssaldo van de binnenlandse sectoren als geheel	108
42	Uitvoer en invoer van goederen en diensten naar volume	108
43	Verloop van de uit- en invoer van goederen naar waarde per productcategorie	109
3.	Financiële ontwikkelingen in België	
3.1	Algemene financiële positie van de Belgische economie	
44	Netto financieel vermogen en financieel saldo	114
45	Brutoschuldgraad van de niet-financiële sector	116
46	Wederzijdse vorderingen en verplichtingen tussen niet-financiële ondernemingen en (quasi) financiële vennootschappen	116
3.2	Huishoudens	
47	Vorming van financiële activa door de huishoudens: uitsplitsing naar categorie van activa	124
48	Groei van de hypothecaire kredieten	126
49	Rentetarieven op hypothecaire kredieten	126
50	Niet-gereguleerde wanbetalingen	127
51	Wanbetalingen op hypothecaire kredieten per jaar van toekenning	127
3.3	Niet-financiële ondernemingen	
52	Door niet-financiële ondernemingen aangehouden chartaal geld en deposito's	132
53	Selectie van nieuwe financiële verplichtingen van de niet-financiële ondernemingen	133
54	Externe financieringskosten van de niet-financiële ondernemingen	134
55	Verloop en determinanten van de kredietverleningscriteria volgens de kredietinstellingen	135
56	Door de ingezeten banken aan de ingezeten niet-financiële ondernemingen verstrekte kredieten	136
57	Verloop en determinanten van de kredietvraag volgens de kredietinstellingen	137
3.4	Financiële instellingen	
58	Rendement op het eigen vermogen	138
59	Verzekeringsondernemingen: verloop van de premie-inkomsten en van de gecombineerde ratio	139
60	Gewaarborgd rendement en uitsplitsing van de inventarisreserves van de levensverzekeringen	140

61	Nettorenteresultaat van de Belgische banken en rente-ecarts	141
62	Deposito's van de cliënteel van de Belgische banken : uitstaande bedragen en toegepaste rentes	141
63	Uitsplitsing van de door de kredietinstellingen aangehouden activa in de vorm van leningen en schuldbewijzen en van de dekkingswaarden van de verzekeringsondernemingen	143
64	Balans en kosten/inkomstenratio van de Belgische banken	144
65	Latente meer-/minderwaarden en solvabiliteitsmarge van de Belgische verzekeringsondernemingen	145
66	Eigen vermogen, samen te stellen marge en reglementaire solvabiliteitsmarge van de Belgische verzekeringsondernemingen	146

4. Overheidsfinanciën

4.1 Overzicht van het begrotingsbeleid

67	Determinanten van het verloop van het structureel financieringssaldo van de overheid	152
68	Omvang en samenstelling van de begrotingsconsolidatie	152

4.2 Ontvangsten, uitgaven en financieringssaldo van de overheid

69	Vennootschapsbelasting	163
70	Primaire uitgaven van de overheid en bbp	165
71	Overheidsuitgaven voor gezondheidszorg, pensioenen en ziekte- en invaliditeitsuitkeringen	166
72	Primaire uitgaven per categorie en per entiteit	167
73	Rendementen van de staatsleningen op tien jaar en uitsplitsing van de verandering in de rentelasten	167

4.3 Overheidsschuld en -waarborgen

74	Geconsolideerde brutoschuld van de overheid in België en in het eurogebied	171
75	Determinanten van de verandering in de geconsolideerde brutoschuld van de gezamenlijke overheid	171
76	Rechtstreekse impact van de overheidsschuldencrisis op de Belgische overheidsschuld	172
77	Aan de financiële instellingen verleende waarborgen	173

5. Het draagvlak van de economie verruimen

5.1 Aanzienlijke uitdagingen

78	Budgettaire kosten van de vergrijzing	178
79	Internationale vergelijking van de werkgelegenheid	178
80	Werkgelegenheid en toegevoegde waarde in de voornaamste bedrijfstakken	179
81	Uitdagingen inzake overheidsfinanciën en handelssaldo	180
82	Verloop van de TFP	181

5.2 Banencreatie versterken in de marktsector

83	Reglementering inzake arbeidsbescherming	182
84	Niveau van de uurloonkosten in de bedrijvensector in 2013	183
85	Loon en werkgelegenheid van laaggeschoolde jongeren in de EU15 in 2010	184
86	Loonverloop naar leeftijd	185
87	Financiële stimulans om een laagbetaalde baan te aanvaarden	186

88	Overgang van werkloosheid naar werk	187
89	Uitsplitsing van de werkloze bevolking naar werkloosheidsduur en scholingsniveau	188
90	Toegang tot permanente opleiding	189
91	Werkloosheid: geografisch perspectief	190
5.3	Naar een dynamischer en flexibeler economie	
92	Bronnen van interne en externe groei van de TFP	191
93	Creatie en vernietiging van banen tijdens de periode 2006-2013	192
94	Oprichtingen van ondernemingen	193
95	Administratieve belemmeringen	194
96	Innovatieactiviteiten	195
97	Reglementair kader voor de dienstenactiviteiten	197
98	Mogelijke elektriciteitsbevoorrading naargelang van de onbeschikbaarheid van productie-eenheden	199
II. PRUDENTIËLE REGELGEVING EN PRUDENTIEEL TOEZICHT		
A. VERDERE UITBOUW VAN HET NIEUWE TOEZICHTSKADER		
1. Banken: vooruitgang in de bankenunie en tenuitvoerlegging van Bazel III en de bankwet		
1.1	Het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme	
1	Organisatie van de GTM-toezichtsafdelingen binnen de ECB en gevolgen voor de Belgische banken	210
1.2	Alomvattende beoordeling	
2	Bestanddelen van de activakwaliteitsbeoordeling	214
3	Vergelijking van de macro-economische scenario's voor België en voor de EU	216
4	Bijdrage van de verschillende factoren aan de kwantitatieve resultaten van de AQR in België en in het eurogebied	217
2.	Verzekeringen: voorbereiding van de overgang naar Solvabiliteit II	
2.3	EIOPA-stresstests	
5	SCR-ratio's – situatie voor stresstest	242
6	SCR-ratio's – situatie na stresstest	243
B. PRUDENTIEEL TOEZICHT		
1. Overzicht prioriteiten Annual Risk Review 2014 en 2015		
1.1	Risk review 2014	
7	Risk Review 2014	260
1.2	Risk review 2015	
8	Risk Review 2015	261
5.	Cyberrisico	
9	Financieel verlies per jaar als gevolg van e-bankingfraude in België	286

Tabellen van de statistische bijlage

1	Voornaamste macro-economische indicatoren in het eurogebied en in de andere belangrijkste economieën (1-2)	289
2	Voornaamste macro-economische indicatoren in het eurogebied en in de andere belangrijkste economieën (2-2)	290
3	Bbp en belangrijkste bestedingscategorieën, naar volume	291
4	Bbp en belangrijkste bestedingscategorieën, naar volume	292
5	Deflatoren van het bbp en van de belangrijkste bestedingscategorieën	293
6	Bbp en belangrijkste bestedingscategorieën, tegen lopende prijzen	294
7	Bbp en belangrijkste bestedingscategorieën, tegen lopende prijzen	295
8	Toegevoegde waarde van de diverse bedrijfstakken, naar volume	296
9	Arbeidsmarkt	297
10	Werkgelegenheidsgraad	298
11	Werkloosheidsgraad	299
12	Inactiviteitsgraad	300
13	Werkgelegenheidsgraad: uitsplitsing per gewest	301
14	Werkloosheidsgraad: uitsplitsing per gewest	302
15	Inactiviteitsgraad: uitsplitsing per gewest	303
16	Geharmoniseerde consumptieprijsindex	304
17	Synthetische rekeningen van de particulieren, tegen lopende prijzen	305
18	Synthetische rekeningen van de ondernemingen, tegen lopende prijzen	306
19	Synthetische rekeningen van het buitenland, tegen lopende prijzen	307
20	Ontvangsten, uitgaven en financieringssaldo van de overheid	308
21	Financieringssaldo per deelsector van de overheid	309
22	Geconsolideerde brutoschuld van de overheid	310
23	Determinanten van de verandering van de geconsolideerde brutoschuld van de overheid	311
24	Lopende rekening en kapitaalrekening volgens de betalingsbalans	312
25	Vorming van financiële activa door en nieuwe financiële verplichtingen van de particulieren	313
26	Vorming van financiële activa door en nieuwe financiële verplichtingen van de niet-financiële ondernemingen	314
27	Vorming van financiële activa door en nieuwe financiële verplichtingen van de monetaire financiële instellingen	315
28	Vorming van financiële activa door en nieuwe financiële verplichtingen van de niet-monetaire financiële instellingen	316
29	Overzicht van de aan het toezicht van de Nationale Bank van België onderworpen instellingen	317
30	Structuur van de balans van de kredietinstellingen naar Belgisch recht per product	318
31	Basiscomponenten van de resultatenrekening van de kredietinstellingen naar Belgisch recht	319
32	Kerncijfers van de kredietinstellingen naar Belgisch recht	320
33	Belangrijkste componenten van de balans van de verzekeringsondernemingen	321
34	Resultatenrekening van de verzekeringsondernemingen	322
35	Niveau en samenstelling van de beschikbare solvabiliteitsmarge van de verzekeringsondernemingen	323
36	Netto-uitgiften van effecten door de financiële instellingen, de niet-financiële ondernemingen en de overheid	324
37	Rentetarieven	325